

praktisk Anvendelse. Det skulde endog ikke forundre mig, om den aldrig nogen Sinde kom til Anvendelse. Vi have saa vidt mig bekendt ikke hyppig haft Stridigheder af nogen Betydning med Rusland, som jo ogsaa ligger os noget fjernt, og det er ikke antageligt, at de i Fremtiden skulle komme, ligesaa lidt som det er antageligt, at man ikke i Fremtiden som hidtil kunde ordne de Smaaspørgsmaal, som maatte opstaa, paa godvillig Maade.

Men naar man har Blikket aabent herfor, maa man derfor ikke tabe af Syne noget, som ligger længere borte, men som har den allerstørste Betydning, og det er det uhyre Fremskridt, som Voldgiftssagen har faaet ved at denne og den anden lignende Traktat — maaske der nu er flere, det er mig ikke bekendt — ere blevne afsluttede. Sagen er den, at den fransk-engelske Overenskomst, om den end betegner et Skridt fremad, dog er saa betinget og begrænset i alle mulige Retninger og saa forbeholden, at den aabner hver af Parterne Lejlighed til i ethvert givet Tilfælde at trække sig tilbage, og det var at befrygte, at den for Fremtiden skulde blive det almindelige Mønster for Voldgiftstraktater, i hvert Tilfælde for Voldgiftstraktater mellem store og smaa Lande. Denne Frygt, tror jeg, er ikke ugrundet, naar man ser hen til, at selv den store frisindede nordamerikanske Republik, naar den har ønsket at indgaa Voldgiftstraktater med andre Lande, ikke har vidst bedre end at tilbyde Traktater fuldstændig efter Mønster af de fransk-engelske Overenskomster. Dette, mine Herrer, er den uhyre Betydning af disse Traktater, som ere indgaaede med Rusland, at man her for første Gang har faaet en Stormagt til at indgaa en Traktat, som indeholder i alt Fald nogle Tilfælde, hvor der ubetinget, uden at der kan paabydes noget som helst, er Pligt til at bringe Stridigheder af en vis Art, som maatte opkomme, for Voldgiftsdomstolen. Dette har den allerstørste Betydning, og man kan ikke uksom beundre den Frisindethed og Beredvillighed til at imødekomme og forstaa de mindre Staters Krav, som i hele Emnet om Voldgift lige fra først af har ledet den russiske Regering. Det har stor Betydning, at en Stormagt har gjort det; det har nemlig fremfor alt den store Betydning, at det giver de smaa Stater et sikkert Fodfæste i fremtidige Forhandlinger med andre Stater. Det har tillige den store Betydning, som et godt Eksempel altid har, og det kan vel ventes,

at ogsaa andre Stormagter efterhaanden ville være tilbøjelige til at gaa bort fra den fransk-engelske Type, der ganske sikkert ikke er gunstig, i alt Fald ikke for de smaa Stater.

Jeg finder i øvrigt, at Traktatens Indhold er saa tydeligt, og jeg har desuden tidligere, som de ærede Herrer nok erindre, haft Lejlighed til mere indgaaende at fremstille de forskellige Punkter, som vedrøre dette Emne, at jeg ikke finder Anledning til at gaa nærmere ind derpaa nu. Jeg skal kun bemærke, at foruden de af den højtærede Minister anførte Tilfælde har der ogsaa været Forhandlinger oppe med forskellige andre Stater; bl. a. er der ført Forhandlinger med en Stormagt, som imidlertid strandede paa, at jeg ikke vilde underskrive en Traktat, som stemte med det fransk-engelske Mønster, uden at jeg samtidig fik fuld Garanti for, at Danmark i Henseende til baade Bedømmelsen af den nationale Ære og Selvstændighed var stillet lige med Medkontrahtenten, og da jeg ikke kunde faa dette, vilde jeg ikke indgaa Traktaten. — Der har endvidere været ført temmelig langvarige Forhandlinger med Sverige og Norge, og jeg beklager meget, at det ikke fra min Side er lykkedes at føre disse Forhandlinger til Ende, væsentlig paa Grund af, at der skete et Skifte i Udenrigsministeriet i Stockholm. Efterhaanden som Spørgsmaalet om Afslutningen af Voldgiftstraktater med de os nærmest liggende Lande kommer frem, vil det være af den allerstørste Betydning, at Traktaterne faa et saa bestemt og vidtrækkende Omfang som muligt. Jeg skal slutte hermed, idet jeg endnu en Gang fremsætter min Tak og Lykønskning til den højtærede Minister.

K. M. Klausen: Jeg tror, at Folkettinget har Grund til at udtale sin Glæde over, at dette Forslag til Beslutning er kommet frem. Det er sikkert den rette Vej, vort Land her er kommet ind paa, og det forekommer mig ogsaa, at vi skyldte eu Tak til den Regering, som har ført denne Sag frem. Det er jo ganske sikkert, at den ærede forrige Udenrigsminister har arbejdet særdeles godt og ihærdigt for denne Sag, saa at de Resultater, der nu ligge for os, ere Frugten, sikkert ikke af den nuværende ærede Udenrigsministers Arbejde, men derimod af hans Forgængers. Vi have flere Gange, baade i Finansudvalget og ogsaa i lukkede Møder her i Tinget faaet Meddelelse om, hvorledes dette Arbejde er blevet ledet fra Uden-